

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่สัมพันธ์กับการสวนปัสสาวะ พบมากเป็นลำดับต้น ๆ ของการติดเชื้อในโรงพยาบาลทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยพบอุบัติการณ์ร้อยละ 18 ถึง ร้อยละ 46 ของการติดเชื้อในโรงพยาบาล (สมหวัง คำนชัยจิตร และ สุพัฒน์ วาณิชยการ, 2544; Eggimann & Pittet, 2001; Maki & Tambyah, 2001; Saint, 2000; Vincent et al., 1995) สำหรับโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลศูนย์ขนาด 653 เตียง จากรายงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พบร้อยละ 16, 18 และ 20 ซึ่งสูงเป็นอันดับหนึ่งของการติดเชื้อในโรงพยาบาล (คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์, 2548) การติดเชื้อนี้ทำให้ผู้ป่วยรับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลนานขึ้น 1 - 4 วัน (Jarvis, 1996) และอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญ คือ การแพร่กระจายเชื้อสู่กระแสโลหิต ซึ่งพบร้อยละ 5 ของผู้ป่วยติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่สัมพันธ์กับการสวนปัสสาวะ (Saint, 2000; Saint & Lipsky, 1999) ส่งผลให้อัตราการเสียชีวิตสูง ร้อยละ 15 ถึงร้อยละ 19 ของการเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล (สมหวัง คำนชัยจิตร และ สุพัฒน์ วาณิชยการ, 2544; Warren, 2001) นอกจากนั้น น้ำปัสสาวะของผู้ป่วยยังเป็นแหล่งของเชื้อโรคที่มีอัตราการดื้อยาต้านจุลชีพสูง ซึ่งอาจแพร่กระจายสู่ผู้ป่วยรายอื่นได้ จะเห็นว่าการติดเชื้อนี้เป็นปัญหาที่สำคัญในโรงพยาบาล

ปัจจัยที่ทำให้ผู้ป่วยเสี่ยงต่อการติดเชื้อนี้ นอกจากปัจจัยด้านผู้ป่วยแล้ว ปัจจัยด้านการดูแลที่สำคัญ คือ วิธีการสวนปัสสาวะของบุคลากรพยาบาล การดูแลขณะผู้ป่วยได้รับการคาสายสวนปัสสาวะ และระยะเวลาการคาสายสวนปัสสาวะ การดูแลดังกล่าวเป็นบทบาทโดยตรงของบุคลากรพยาบาล เพื่อป้องกันการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่สัมพันธ์กับการสวนปัสสาวะ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดคุณภาพทางการพยาบาลที่สำคัญในประเทศไทย (Sujijantararat, Booth, & Davis, 2005) จากผลกระทบดังกล่าว ประกอบกับแนวปฏิบัติของสถาบันต่าง ๆ ได้เน้นถึงความสำคัญของการดูแลพื้นฐานสำหรับผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ (Centers for Disease Control and Prevention [CDC], 2001; Department of Health, 2001; EPIC, 2001; The Joanna Briggs Institute [JBI], 2000; NHS Quality Improvement Scotland, 2004) ดังนั้นทุกโรงพยาบาลจึงพยายามหาแนวทางป้องกันการติดเชื้อนี้ โดยการจัดทำแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ได้พัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะจากหลักฐานเชิงประจักษ์ กล่าวคือ ข้อเสนอแนะการปฏิบัตินั้นได้มาจากแหล่งข้อมูลที่ได้มาตรฐาน และมีความน่าเชื่อถือจากศูนย์ควบคุมโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา (CDC, 2001) และสถาบันโจแอนนาบริกส์ ประเทศออสเตรเลีย (The Joanna Briggs Institute [JBI], 2000) โดยพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลยกร่างแนวปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 หมวด ได้แก่ การสวนปัสสาวะ การดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ การเปลี่ยนสายสวนและถุงรองรับปัสสาวะ การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาล และ การให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและญาติ อีกทั้งพัฒนาขึ้นจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยการทำความเข้าใจกับปัญหาร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติ มีการทดลองใช้ และปรับให้มีความเหมาะสมกับบริบทของการให้บริการในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ และดำเนินการใช้แนวปฏิบัติดังกล่าวตั้งแต่ปี 2546 โดยการให้ความรู้แก่บุคลากรพยาบาล การนิเทศงาน การเฝ้าระวังการติดเชื้อ และการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาล และอุบัติการณ์การติดเชื้อนี้เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติของบุคลากรตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และควบคุมอัตราการติดเชื้อนี้ให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

แนวปฏิบัติการพยาบาลดังกล่าว เปรียบเสมือนนวัตกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งโรเจอร์ (Roger, 1995) กล่าวว่า การที่บุคลากรจะยอมรับและปฏิบัติตามนั้น เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะของแนวปฏิบัติ ช่องทางการสื่อสาร เวลา และองค์กรที่นำไปใช้ โดยคุณลักษณะของแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการขององค์กร สามารถปฏิบัติตามและเข้าใจง่าย ทดลองปรับใช้ได้ และเห็นผลลัพธ์จากการนำไปใช้อย่างชัดเจน จะทำให้เกิดการยอมรับและนำไปใช้ในการดูแลผู้ป่วย นอกจากนี้การเผยแพร่แนวปฏิบัติให้ได้ผลดี ต้องมีช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบุคลากร ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ และประสบการณ์ โดยการให้ความรู้และฝึกทักษะ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติดังกล่าว ตลอดจนการให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของแนวปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดี รวมทั้งปัจจัยด้านเวลาในการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่เกิดขึ้นอย่างเป็นพลวัต โดยเริ่มตั้งแต่การให้ความรู้ จนกระทั่งบุคลากรเกิดการยอมรับและนำไปใช้ ถึงแม้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญ แต่มีข้อโต้แย้งในเรื่องการวัด ซึ่งใช้ระยะเวลานานและยังไม่มีเครื่องมือวัดที่ชัดเจน ส่วนปัจจัยด้านองค์กรมีความสำคัญในการสนับสนุน หรือเอื้ออำนวยให้บุคลากรปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างต่อเนื่อง สรุปได้ว่าการที่บุคลากรจะปฏิบัติตามแนวปฏิบัติดังกล่าว นั้น เกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญทั้งด้านแนวปฏิบัติการพยาบาล ด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติ และด้านองค์กรที่นำแนวปฏิบัติการพยาบาลไปใช้

คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการที่บุคลากรจะยอมรับและนำไปใช้ ประกอบด้วยประโยชน์ ซึ่งวัดได้จากผลลัพธ์ ในการลดอุบัติการณ์การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่สัมพันธ์กับการสวนปัสสาวะ ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาล รวมถึงคุณลักษณะเกี่ยวกับความสอดคล้องกับบริบทของการให้บริการ ความสามารถปฏิบัติตามและเข้าใจได้ง่าย การประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน และการเห็นผลลัพธ์จากการนำไปใช้อย่างชัดเจน ก็มีความสำคัญเช่นกัน การที่บุคลากรรับรู้คุณลักษณะดังกล่าว จะทำให้เกิดการยอมรับและนำไปใช้ภายในองค์กร (Roger, 1995) ดังเช่นการศึกษาของ ชูวานันท์ ประเสริฐปิ่น (2541) ที่พบว่าบุคลากรพยาบาลไม่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ เนื่องจากขั้นตอนยุ่งยากมากเกินไป จะเห็นว่าคุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ เป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ของบุคลากรพยาบาล

นอกจากนี้บุคลากรพยาบาลต้องมีความสามารถ (Competency) ในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ซึ่งเป็นคุณสมบัติด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของบุคคล ที่เป็นผลให้กระทำการต่าง ๆ ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายในบริบทของการปฏิบัติงาน (Benner, 1984) การสวนปัสสาวะเป็นหัตถการทางการพยาบาล ที่บุคลากรต้องใช้ทั้งความรู้และทักษะในการปฏิบัติ (Marklew, 2004) บุคลากรจึงต้องมีความสามารถในการสวนปัสสาวะ และการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ โดยที่ความรู้ในเรื่องดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติ จากการศึกษาของ เฟลมมิง เคย์ และ แกลนฟิลด์ (Fleming, Day & Glanfield, 2000) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบุคลากรจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ เพื่อที่จะสามารถให้การดูแลพื้นฐาน และจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม เมื่อบุคลากรมีความรู้และได้ปฏิบัติตามขั้นตอนและกระบวนการบ่อยครั้ง ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยตรงจากการปฏิบัติ ตามระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

อย่างไรก็ตามการที่บุคลากรมีความสามารถในการปฏิบัติ หรือมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ก็อาจยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการนำแนวปฏิบัติไปใช้ได้ โรเจอร์ (Roger, 1995) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่ามีส่วนสำคัญ โดยทัศนคติต่อการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ เป็นความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความเชื่อของบุคลากร จากการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาล ถ้าบุคลากรได้รับรู้ข้อมูลที่ตีความมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล จะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดี โดยเชื่อและมองเห็นประโยชน์แก่ผู้ป่วย ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับและนำแนวปฏิบัติไปใช้ในองค์กร

ในการนำแนวปฏิบัติไปใช้ในองค์กร โรเจอร์ (Roger, 1995) ได้กล่าวถึงปัจจัยด้านองค์กรว่ามีความสำคัญในการสนับสนุน หรือเอื้ออำนวยในด้านนโยบาย ระบบการทำงาน และทรัพยากร โดยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการให้ความรู้ การฝึกทักษะ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการพยาบาล รวมถึงการเอื้ออำนวยให้สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างต่อเนื่อง ดังเช่น การศึกษาของ โรเซนทาล, กัซแมน และ ซาฟดาร์ (Rosenthal, Guzman, & Safdar, 2004) ที่ทำการศึกษาโดยการให้ความรู้และข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติของบุคลากรในการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะในหอผู้ป่วยหนัก พบว่าบุคลากรมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น สามารถลดอุบัติการณ์การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่สัมพันธ์กับการสวนปัสสาวะ จาก 21.3 เป็น 12.4 ต่อการสวนปัสสาวะ 1,000 วัน สำหรับประเทศไทย จากการศึกษาของ พิมพา ปันตัน (2547) พบว่าการให้ความรู้และข้อมูลย้อนกลับ ทำให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะ และปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่าคุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะคิดต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และการสนับสนุนจากองค์กร น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ดำเนินการใช้แนวปฏิบัติดังกล่าวมาเป็นระยะเวลา 3 ปี และมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรพยาบาลปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะอย่างสม่ำเสมอ จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้แนวปฏิบัติดังกล่าว สำหรับในประเทศไทย พบว่ามีผู้ศึกษารูปแบบ และวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรพยาบาลมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะเพิ่มขึ้น ได้แก่ การสนับสนุนและให้ความรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (พิมพา ปันตัน, 2547; ไพฑูรย์ บุญมา, อภิญา ไทยวงศา และ บรรลือ หาญกล้า, 2547; รัชนิย วงศ์แสน, 2539; สุทธิพันธ์ ธนอมพันธ์, 2548) ผลการวิจัยเหล่านี้พบว่าบุคลากรมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการศึกษาดังกล่าวมีข้อจำกัดด้านเวลาในการประเมินผล จึงไม่สามารถประกันได้ถึงความยั่งยืนในการปฏิบัติของบุคลากร ประกอบกับการนำแนวปฏิบัติไปใช้นั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ โดยที่ยังไม่ทราบถึงปัจจัยใดบ้างที่สามารถทำนุบำรุงการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะของบุคลากรพยาบาล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทำนุบำรุงการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลตาม

แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ โดยปัจจัยที่นำมาศึกษา คือ ปัจจัยด้านแนวปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่ คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ปัจจัยด้านผู้ปฏิบัติ ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะคิดต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ การสนับสนุนจากองค์กร ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เพื่อหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของบุคลากรพยาบาล รวมทั้งการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ของบุคลากรพยาบาล โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์เป็นอย่างไร
2. คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะคิดต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และการสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ของบุคลากรพยาบาลหรือไม่
3. คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะคิดต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และการสนับสนุนจากองค์กร สามารถทำนายการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ของบุคลากรพยาบาลได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะของบุคลากรพยาบาล โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะของบุคลากรพยาบาล ได้แก่ คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ความสามารถในการ

ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และ การสนับสนุนจากองค์กร

3. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ได้แก่ คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และ การสนับสนุนจากองค์กร

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และ การสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ของบุคลากรพยาบาล

2. คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ทักษะต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ และ การสนับสนุนจากองค์กร สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ของบุคลากรพยาบาลได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะของบุคลากรพยาบาล เป็นวิธีการที่สำคัญในการป้องกันการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่สัมพันธ์กับการสวนปัสสาวะ การศึกษาปัจจัยทำนายการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะของบุคลากรพยาบาลครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดการซึมซับนวัตกรรมของโรเจอร์ (Roger, 1995) ซึ่งกล่าวถึงการที่บุคลากรจะปฏิบัติตามแนวปฏิบัติดังกล่าวนั้น เกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญทั้งด้านแนวปฏิบัติการพยาบาล บุคลากรผู้ปฏิบัติ และองค์กรที่นำแนวปฏิบัติการพยาบาลไปใช้

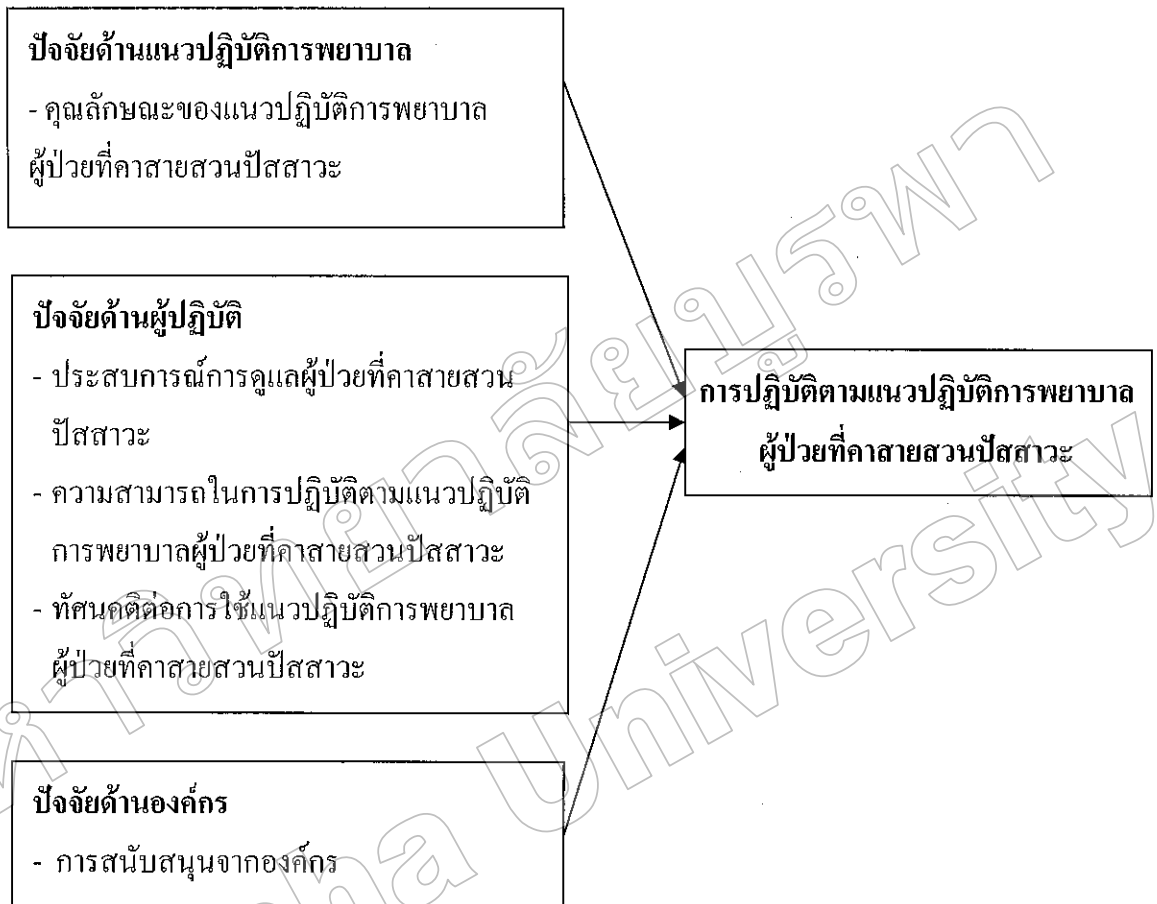
การที่บุคลากรรับรู้ถึงคุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ซึ่งประกอบด้วย ประโยชน์ ความสอดคล้องในการนำไปใช้ในบริบท ความสามารถปฏิบัติตามและเข้าใจได้ง่าย การประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน และการเห็นผลลัพธ์จากการนำไปใช้

อย่างชัดเจน จะทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติที่ดีต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสาขสวณ ปัสสาวะ โดยเชื่อและมองเห็นประโยชน์แก่ผู้ป่วย นอกจากนี้การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ นำแนวปฏิบัติการพยาบาลไปใช้ ในด้านนโยบาย ระบบการทำงาน และทรัพยากร โดยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการให้ความรู้ การฝึกทักษะ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ จะทำให้บุคลากร พยาบาลมีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการนำแนวปฏิบัติการพยาบาลไปใช้ รวมถึง การจัดระบบงานที่เอื้ออำนวยให้บุคลากรพยาบาลสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การส่งเสริม การมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และรับรู้ถึงพันธะสัญญาที่จะนำแนว ปฏิบัติการพยาบาลไปใช้ให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ตลอดจนการสนับสนุนในด้าน การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามแนว ปฏิบัติการพยาบาล และนำไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำปัจจัยมาศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาล ผู้ป่วยที่คาสาขสวณปัสสาวะ ประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยที่คาสาขสวณปัสสาวะ ความสามารถในการ ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสาขสวณปัสสาวะ ทัศนคติต่อการใช้แนวปฏิบัติ การพยาบาลผู้ป่วยที่คาสาขสวณปัสสาวะ และการสนับสนุนจากองค์กร ดังแสดงในภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการพยาบาล ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของบุคลากรพยาบาล ในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ
2. เพื่อให้บุคลากรพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ และการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ของบุคลากรพยาบาล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ของบุคลากรพยาบาล โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างวันที่ 21 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 21 ธันวาคม 2549

นิยามศัพท์เฉพาะ

บุคลากรพยาบาล หมายถึง พยาบาลวิชาชีพซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการสวนปัสสาวะ และดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ หมายถึง ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ เพื่อให้บุคลากรพยาบาลปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะเพื่อป้องกันการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะในโรงพยาบาล ประกอบด้วยกิจกรรม 5 หมวด คือ การสวนปัสสาวะ การดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ การเปลี่ยนสายสวนและถุงรองรับปัสสาวะ การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาล และการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและญาติ

คุณลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ หมายถึง องค์ประกอบเกี่ยวกับลักษณะของแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ประกอบด้วย ประโยชน์ของแนวปฏิบัติ ความสอดคล้องกับบริบทของการให้บริการ ความสามารถปฏิบัติตามและเข้าใจง่าย การประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน และการเห็นผลลัพธ์จากการนำไปใช้อย่างชัดเจน ซึ่งประเมินได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของโรเจอร์ (Roger, 1995)

ประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ

ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ

หมายถึง การรับรู้ของบุคลากรพยาบาลถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะของตนเอง ในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ เกี่ยวกับการสวนปัสสาวะ การดูแลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ การเปลี่ยนสายสวนและถุงรองรับปัสสาวะ การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาล และการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและญาติ โดยประเมินได้จากแบบสอบถาม

ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทัศนคติต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ หมายถึง

ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อของบุคลากร เกี่ยวกับการนำแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะไปใช้ในการปฏิบัติ ซึ่งประเมินได้จากแบบสอบถามทัศนคติต่อการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การสนับสนุนจากองค์กร หมายถึง การส่งเสริมหรือเอื้ออำนวยในด้านนโยบาย ระบบ

การทำงาน และทรัพยากร เพื่อให้บุคลากรพยาบาลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน ทักษะ วิธีคิด และการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย การสนับสนุนด้านการให้ความรู้และฝึกทักษะ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การสนับสนุนให้ทำตามบทบาทหน้าที่ และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งสามารถประเมินได้โดยใช้แบบสอบถามการสนับสนุนจากองค์กร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ หมายถึง พฤติกรรม

หรือการกระทำของบุคลากรพยาบาล ตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ ซึ่งประเมินได้จากแบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น